

Enhed
Demokrati

Sagsbehandler
Lise Brandi-
Hansen

Sagsnr.
2023 - 1069

Doknr.
595281

Dato
19-04-2023

Notat om gengivelse af kommuners logoer med registrerede kommunevåben eller -segl på leverandørers hjemmesider

Henvendelse

En kommune har telefonisk ønsket oplyst, om kommunen kan tillade leverandører at anvende kommunens logo, der omfatter (et billede af) kommunens segl og kommunens navn sat med bestemte typer (font), når de på deres hjemmeside angiver, at de er leverandører til kommunen. I modsat fald mener kommunen sig forpligtet til at skride ind over for leverandører, der allerede gør det, idet det ifølge kommunen er gængs praksis.

Baggrund

1. § 4, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 47 af 15. januar 2019, har følgende ordlyd:

”Stk. 2. Kommunevåben og -segl, der er registreret i Patent- og Varemærkestyrelsen, er forbeholdt de kommunale myndigheder i den pågældende kommune.”

Med hjemmel i § 4, stk. 4, i lov om kommunernes styrelse har Patent- og Varemærkestyrelsen efter bemyndigelse fra erhvervsministeren i bekendtgørelse nr. 600 af 12. juni 2007 om registrering af kommunevåben og segl fastsat regler om ansøgning, registrering, udslettelse mv. af kommunevåben og -segl.

2. Patent- og Varemærkestyrelsen har telefonisk oplyst, at et kommunevåben eller -segl, der er registreret hos Patent- og Varemærkestyrelsen, vil være omfattet af beskyttelsen efter § 4, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse, også når det udgør en del af kommunens logo.

Om det registrerede våben eller segl udgør en del af logoet, beror ifølge Patent- og Varemærkestyrelsen på en konkret vurdering af, om kommunevåbenet eller -seglet i logoet har tilstrækkelig lighed med det registrerede våben eller segl.

3. Det beror på en fortolkning af § 4, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse, hvilken beskyttelse der følger af registreringen hos Patent- og Varemærkestyrelsen, jf. ordet ”forbeholdt” i bestemmelsen. Indenrigs- og Sundhedsministeriet kan således som ressortministerium for bestemmelsen udtale sig herom.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet kan herunder udtale sig om, hvorvidt den ret-tighedshavende kommune kan tillade andres anvendelse af et forbeholdt kommunevåben eller -segl.

Indenrigsministeriet udtalte i et brev af 2. september 1988, gengivet i Resumédata-basen 88.8.7, bl.a. følgende:

”Indenrigsministeriet havde hidtil i overensstemmelse med den kommunalretlige teori givet udtryk for den opfattelse, at en kommunalbestyrelse som hovedregel ikke kunne tillade andre at benytte kommunens våben. Denne opfattelse havde været begrundet i det forhold, at anbringelsen af en kommunes våben på et dokument eller en genstand måtte antages at angive en retlig tilknytning til kommunen. På denne baggrund kunne en kommunalbestyrelse kun anses for berettiget til at tillade en ikke-kommunal anvendelse af våbenet i tilfælde, hvor der ikke ville være risiko for, at anvendelsen kunne give indtryk af en retlig tilknytning til kommunen.

Den her nævnte opfattelse, som tillige var blevet delt af statens daværende heraldiske konsulent, var senere blevet draget i tvivl af Rigsarkivet, der herefter er blevet statens heraldiske konsulent. Efter Rigsarkivets opfattelse måtte en kommune være berettiget til at tillade institutioner, foreninger og andre at bruge kommunens våben, hvis der på denne måde ønskedes understreget en tilknytning til kommunen, ligesom kommunen havde ret til at knytte betingelser til brugen af våbenet og til fx at gøre brugen tidsbegrænset. Rigsarkivet havde i den forbindelse anført, at det burde være en regel, at den pågældende forening el.lign. forpligtedes til at bruge kommunevåbenet i kombination med foreningens navn.

Da en ikke-kommunal anvendelse af et kommunevåben som led i et kendetegn således efter Rigsarkivets opfattelse ikke var i strid med våbenets karakter af et kende- og identifikationsmærke for kommunen, fandt Indenrigsministeriet herefter ikke tilstrækkeligt grundlag for at antage, at en kommunalbestyrelse var afskåret fra at tillade foreninger, institutioner el.lign. med hjemsted i kommunen at benytte våbenet i forbindelse med foreningens navn.

Indenrigsministeriet meddelte herefter kommunalbestyrelsen, at kommunalbestyrelsen måtte antages at have været berettiget til at tillade en rotaryklub i kommunen at anvende kommunens våben i forbindelse med klubbens navn. Ministeriet bemærkede, at afgørelsen af spørgsmålet henhørte under domstolene.”

Indenrigsministeriet udtalte i et brev af 2. marts 1993, gengivet i Resumédata-basen 93.8.2, i en sag, der vedrørte mulig kommunal tilladelse til, at en handelsstandsforening kunne anvende kommunevåbenet på en annonceside (med annoncer fra handlende) i en turistinformation, bl.a. følgende:

”Rigsarkivet, der er statens heraldiske konsulent, har tidligere over for Indenrigsministeriet tilkendegivet, at en ikke-kommunal anvendelse af et kommunevåben som led i et kendetegn ikke er i strid med våbenets karakter af et kende- og identifikationsmærke for kommunen.

Efter Indenrigsministeriets opfattelse må en kommune således være berettiget til at tillade foreninger, institutioner el.lign. med hjemsted i kommunen at benytte våbenet i forbindelse med foreningens navn. Derimod finder ministeriet ikke, at en kommune er berettiget til at tillade erhvervsdrivende eller sammenslutninger heraf at benytte kommunens våben i forbindelse med udøvelse af privat erhvervsvirksomhed.

I den foreliggende sag, hvor det er spørgsmålet om, hvorvidt byrådet lovligt kan tillade en handelsstandsforening at anvende kommunens våben, er det således ministeriets opfattelse, at der ikke lovligt kan meddeles tilladelse hertil.”

4. Af Hans B. Thomsen m.fl., Lov om kommunernes styrelse med kommentarer, 3. udgave, 2022, s. 120, fremgår om kommuners muligheder for at tillade andre at anvende kommunevåben bl.a. følgende:

”Indenrigsministeriet har tidligere givet udtryk for, at anbringelse af en kommunes våben på et dokument eller en genstand angiver en retlig tilknytning til kommunen, og at kommunalbestyrelsen derfor som udgangspunkt måtte være afskåret fra at tillade andre end kommunale myndigheder at anvende kommunevåbenet. En sådan anvendelse ville efter ministeriets opfattelse

indebære risiko for, at der skabtes et fejlagtigt indtryk af, at kommunen deltog i eller støttede brugerens virksomhed.

Imod ministeriets tidligere standpunkt kunne det indvendes, at det er uklart, hvilken retlig relation der angives ved anvendelse af våbenet, og at dette spørgsmål bl.a. må bero på den udbredelse, ikke-kommunal anvendelse af kommunevåbnene har fået.

På grundlag af disse synspunkter og i overensstemmelse med en ændret opfattelse hos statens heraldiske konsulent (Rigsarkivet) modificerede ministeriet sin tidligere opfattelse. Ministeriet fandt således ikke tilstrækkeligt grundlag for at antage, at en kommunalbestyrelse er afskåret fra at tillade foreninger, institutioner eller lignende med hjemsted i kommunen at benytte våbenet i forbindelse med foreningens navn. (Skr. af 2. september 1988, j.nr. 1921/1213-1/1988, resumé-databasen 88.8.7).

Derimod fandt Indenrigsministeriet ikke, at en kommune er berettiget til at tillade erhvervsdrivende eller sammenslutninger heraf at benytte kommunens våben i forbindelse med udøvelsen af privat erhvervsvirksomhed. Det var på den baggrund ministeriets opfattelse, at kommunen ikke lovligt kunne meddele tilladelse til, at en handelsstandsforening kunne anvende kommunens våben. (Skr. af 2. marts 1993, jf. nr. 1992/1920/569-1, resumé-databasen 93.8.2).

Derimod kan kommunen selv lade fremstille effekter som f.eks. porcelænsplatter, nøgleringe eller T-shirts med kommunens våben med henblik på byjubilæer, kommunale arrangementer m.v.

En kommunalbestyrelse kan lovligt beslutte, at den som et generelt princip vil afslå alle anmodninger om tilladelse til at benytte kommunens våben, men dersom kommunalbestyrelsen har meddelt tilladelse til en institution eller forening, kan en anmodning fra andre kun afslås, såfremt der foreligger saglige grunde til at gøre forskel.”

I 2. udgave af den samme bog (2010) var teksten enslydende, bortset fra 4. og 5. afsnit, der havde følgende ordlyd:

”Efter en almindelig retsgrundsætning kan kommunen som hovedregel ikke drive erhvervsvirksomhed. I sammenhæng hermed må det antages, at en kommunalbestyrelse ikke kan tillade en privat erhvervsvirksomhed at benytte kommunens våben som (del af) forretningskendetegn. (Skr. af 2. marts 1993).

En kommunalbestyrelse kan ikke tillade en kommercielt anvendelse af kommunens våben, f.eks. på porcelænsplatter, nøgleringe eller T-shirts. Derimod kan kommunen selv lade fremstille sådanne effekter med kommunens våben med henblik på byjubilæer, kommunale arrangementer m.v.”

Dette svarer til teksten også i tidligere udgaver af bogen.

Overvejelser og konklusioner

1. Beskyttelsen, der følger af ordet ”forbeholdt” i § 4, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse, er den samme for registrerede kommunevåben som for registrerede kommunesegl.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet er enig med Patent- og Varemærkestyrelsen i, at beskyttelsen gælder for kommunevåben og -segl, der indgår i et kommunalt logo, når kommunevåbnet eller -seglet i logoet har tilstrækkelig lighed med det registrerede våben eller segl. Om dette er tilfældet, beror på en konkret vurdering. Er det tilfældet, er det samlede logo inklusive våben eller segl beskyttet efter § 4, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse.

2. Beskyttelsen efter § 4, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse er som udgangspunkt en beskyttelse imod, at andre end kommunen *uden tilladelse* fra kommunen anvender

våbnet eller seglet, og det følger af Indenrigsministeriets praksis, at kommunen ikke er afskåret fra at tillade andre at anvende kommunens våben.

Indenrigsministeriet har, som det fremgår ovenfor, udtalt, at en kommune ikke er berettiget til at tillade erhvervsdrivende eller sammenslutninger heraf at benytte kommunens våben i forbindelse med udøvelse af privat erhvervsvirksomhed. Udtalelsen herom er ikke begrundet.

3. En kommune kan ikke uden særlig lovhjemmel yde støtte af generel karakter til enkelte private erhvervsvirksomheder,¹ herunder ved at give indtryk af, at kommunen identificerer sig med eller anbefaler virksomheden.

Det forhold, at en privat erhvervsvirksomhed på sin hjemmeside angiver at være leverandør til en eller flere kommuner, vil imidlertid efter Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse normalt ikke være udtryk for sådan støtte fra den eller de angivne kommuner. En kommune vil da heller ikke have et juridisk grundlag for at forhindre, at en privat virksomhed, der rent faktisk leverer eller har leveret til kommunen, skriver på sin hjemmeside, at kommunen er blandt dens kunder, eller at den leverer til kommunen.

4. Det forhold, at en privat leverandør til kommunen i forbindelse med angivelsen af dette leverandørforhold anvender kommunens logo, der omfatter dens registrerede våben eller segl, vil efter Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse normalt heller ikke kunne anses for at være et udtryk for, at kommunen identificerer sig med eller anbefaler virksomheden. Det vil normalt blot være en angivelse af, at kommunen er blandt virksomhedens kunder.

Derfor vil en kommune efter Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse normalt godt kunne tillade, at en privat leverandør til kommunen f.eks. på sin hjemmeside anvender kommunens logo, der omfatter dens registrerede våben eller segl, på den måde, at det fremgår, at kommunen (angivet ved logo) er blandt virksomhedens kunder.²

Det kan dog ikke udelukkes, at angivelsen på f.eks. leverandørens hjemmeside af forholdet mellem kommunen og leverandørvirksomheden vil kunne være udformet på en sådan måde, at det giver indtryk af, at kommunen identificerer sig med eller anbefaler virksomheden, og dermed kan udgøre en ulovlig støtte til virksomheden. I givet fald kan kommunen ikke tillade anvendelsen. Om dette er tilfældet, vil bero på en konkret vurdering.

5. Såfremt kommunen lovligt tillader en leverandør at anvende kommunens logo, der omfatter et registreret våben eller segl, f.eks. på en kundeliste, kan en anmodning herom fra andre virksomheder kun afslås, såfremt der foreligger saglige grunde hertil.

6. I det omfang kommunen ikke tillader erhvervsvirksomheders brug af kommunens registrerede våben eller segl, herunder som del af kommunens logo, må kommunen gøre virksomheder, der alligevel bruger det, opmærksomme herpå.

Svar

Overvejelserne og konklusionerne ovenfor er meddelt kommunen telefonisk.

¹ Se Niels Fenger (red.), Forvaltningsret, 2018, s. 789.

² Eksempel, der dog ikke omfatter danske kommuner (sektionen: "nogle af vores kunder"):
<https://tvilight.com/da/forretningspartnere/>.